

خطر کوچتر شدن سبد خانوار یا حذف سبد خانوار!

روغن جامد، کره پاستوریزه، خامه و مرغ در خرداد سال جاری نسبت به خرداد سال گذشته بین ۱۱۸ تا ۱۴۱ درصد افزایش قیمت داشته است.

به گزارش خبرنگاران اقتصاد گزارش خبر، اگرچه قیمت برای سایر کالاهای مصرفی خانوارها کمتر از ۱۱۸ درصد افزایش داشته، اما مقایسه اعداد و رقم‌ها نشان می‌دهد که یک سفره حداقلی از مواد خوراکی با تورمی بیش از ۵۰ درصد مواجه شده؛ این در حالی است که از کل ۵۳ قلم کالای خوراکی منتخب مرکز آمار برای ارائه گزارش خود، ۴۱ قلم تورم نقطه‌ای بالاتر از ۴۶.۹ درصد کل کشور داشتند. این میزان برای اردیبهشت ماه ۳۷ قلم کالا بود که بیشتر از نرخ تورم نقطه‌ای این ماه، ۴۶.۱ درصد تغییر قیمت داشتند.

بر اساس گزارش مرکز آمار ۲۴ قلم کالای خوراکی از ۵۲ قلم کالا در خرداد نسبت به اردیبهشت برابر یا بیش از تورم ماهانه ۲.۵ درصدی افزایش قیمت داشته‌اند.

مقایسه قیمت‌ها و درصد تغییر آنها نشان می‌دهد که امنیت غذایی در کشور بشدت در خطر است. افزایش قیمت مواد خوراکی آن هم در شرایطی که قیمت در بازارهای سرمایه‌ای ثابت یا در حال کاهشند، شرایط را برای طبقات درآمدی پایین‌تر سخت‌تر می‌کند. آمارها نشان می‌دهد که عمده آنچه توسط خانواده‌ها مصرف می‌شود، بیش از تورم کشور افزایش قیمت داشته‌اند. اما اگر ریزش قیمتی در یکی از بازارهای سرمایه‌ای رخ دهد یا به مانند بورس، ریزش ناگهانی شاخص ضرر و زبانی به سرمایه‌داران خرد وارد کند، وضعیت خانواده‌ها به مراتب بدتر می‌شود و سبدشان تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت.

چه کالاهایی، چقدر تغییر قیمت داشته‌اند؟

قیمت یک سبد مشخص از کالاهایی شامل «برنج ایرانی، گوشت گوسفند، گوساله، مرغ، رب، قند و شکر، شیر، خامه، ماست، پنیر، کره، دوغ، روغن مایع، انواع حبوبات، چای بسته‌ای، سیب زمینی، پیاز، گوجه‌فرنگی و خیار» برای خانواده‌ای ۴ نفره در خرداد سال جاری به یک میلیون و ۱۳۰ هزار تومان رسید که در خرداد ۹۹ حدود ۷۴۵ هزار تومان قیمت داشت.

افزایش قیمت‌ها طی یک سال منتهی به خرداد سال جاری به خصوص برای کالاهایی مانند انواع گوشت نشان از مشکلات در تامین نهاده‌های دامی و البته بالا رفتن هزینه‌های تولید است.

بر اساس آنچه مرکز آمار گزارش داده، کالاهایی مانند سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی، پیاز، شکر و مرغ به ترتیب ۱۴.۷، ۱۴.۳، ۹.۹، ۵.۲ و ۵ درصد نسبت به اردیبهشت سال جاری تغییر قیمت داده‌اند.

احتمال افزایش قیمت

شاید بتوان ادعا کرد که قیمت صیفی‌جات به دلیل تغییر فصل و افزایش دمای هوا بالا رفته اما برای شکر و مرغ نمی‌توان چنین استدلال‌هایی را عنوان کرد.

با وجود اینکه از فروردین سال جاری قرارگاه ساماندهی بازار مرغ با هدف به ثبات رساندن نرخ مرغ و البته توزیع آن در بازار، شروع به کار کرد اما قیمت این ماده پروتئینی حدود ۵ درصد بیشتر از اردیبهشت بود. اگرچه که به نظر می‌رسد بازار در آینده نه چندان دور با مشکل بزرگ‌تری مواجه شود و آن میزان تولید و عرضه مرغ است.

بر اساس گفته‌های محمد یوسفی، رییس انجمن پرورش‌دهندگان در هفته گذشته، کمبود نهاده‌های دامی به میزان لازم، چالشی است که تولیدکنندگان با آن مواجهند.

با استناد به گفته‌های او قیمت نهاده‌ها لحظه‌ای در کشور نوسان می‌کند که همین عامل شرایط را برای تولیدکنندگان سخت‌تر خواهد کرد.

یوسفی در خصوص احتمال افزایش قیمت مرغ نیز خاطرنشان کرد: «در حال حاضر بحث اصلی که مطرح است، مساله بودن و نبودن است. زمانی که دان در اختیار مرغداران قرار نگیرد، جوجه‌ریزی نیست و براساس برنامه‌ریزی و پیش‌بینی‌های انجام‌شده، صورت نخواهد گرفت و واحدهای مرغ مادر نیز تولید خود را کاهش می‌دهند. بنابراین این احتمال وجود دارد که با کاهش شدید تولید مواجه شویم.»

البته مصداق صحبت‌های یوسفی، مرغ‌فروشی‌های سطح کشور است که به دلیل نامناسب بودن شرایط بازار مرغ کم توزیع می‌کنند. حتی در برخی محله‌ها مشتری‌هایی که نتوانستند مرغ بخرند، مبلغی را به عنوان «بیعانه» به مغازه‌دار می‌دهند تا در صورت توزیع مرغ، برایشان نگه دارد.

پیش‌تر نیز حبیب اسدالله نژاد، نایب‌رئیس کانون انجمن صنفی مرغداران گوشتی کشور گفته بود که برای رفع کمبود در بازار نیاز به ماهانه ۱۲۰ میلیون قطعه جوجه‌ریزی داریم که این رقم برای خرداد ۱۱۳ میلیون قطعه است.

کاهش مصرف مواد خوراکی

سرانه مصرف گوشت قرمز در جهان به ازای هر فرد، ۱۲ کیلوگرم در سال است که با توجه به جهش‌های متوالی قیمت این محصولات در کشور، به میزان ۵۰ درصد کاهش داشته و به ۶ تا ۷ کیلوگرم در سال رسیده است. البته این عدد نیز با توجه به جمعیتی که مشمول یارانه معیشتی می‌شوند، ۶۰ میلیون نفر، شاید کاهش یابد.

از سوی دیگر مراکز رسمی آماری نیز گزارش‌هایی مبنی بر جایگزینی محصولات گوشتی با تخم مرغ و سویا ارائه داده‌اند.

اگر به آمارهای مربوط به میزان مصرف گوشت و جایگزینی سایر محصولات به جای مواد پروتئینی، در فقر مطلق بودن ۳۵ درصد جمعیت کشور نیز اضافه شود، می‌توان به حقیقت تلخ سفره معیشتی خانواده‌های کم‌درآمد پی برد.

دی ماه سال گذشته موسی شهبازی، مدیرکل دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس در نشست گفته بود که «میانگین مصرف کالاها در سال‌های اخیر کاهش زیادی داشته است به‌طوری‌که در دهک‌های یک تا سه مصرف کالری کاهش یافته و همچنین مصرف گوشت کاهش یافته و تبدیل به مصرف مرغ و تخم‌مرغ شده است؛ به‌طوری‌که اکنون شاهد مصرف سرانه ۲۵ گرم گوشت قرمز در ماه توسط این سه دهک هستیم.»

این در حالی است که مصرف گوشت در سال ۹۸ و در دهک‌های دهم ۲۷ برابر بیشتر از دهک اول بود.